ఊరి చివర యిల్లు

శ్రీ బాలగంగాధర తిలక్

హోరున వర్షం కురుస్తోంది. ఆకాశమంతా దట్టమైన నల్లని మబ్బులతో నిండివుంది. ఊరికి చివరగావున్న ఆ పెద్ద పెంకుటిల్లు వర్షంలో మరీ ఒంటరిగా నిస్సహాయంగా ఉన్నట్టుంది. చూరు వంగిపోయింది. గోడలనుండి పెద్దపెద్ద పెళ్లలు విరిగిపడిపోయాయి. వేగంతో ఆక్రమించిపోయే కాలానికి, పదార్థం నుండి జీవానికి జరుగుతూన్న అనాది యుద్ధానికి చిహ్నంగా నిలిచినట్టుంది ఆ యిల్లు.

ఊరికింత దూరంగా ఈ యిల్లెందుకు వుందో ఎవరికీ తెలియదు. కొత్తగా చూసినవాళ్లు ఈ యింట్లో ఎవరూ నివాసం వుండటంలేదనుకుంటారు. కాని కాస్త నిదానించి చూస్తే గుమ్మాలకి కిటికీలకీ రంగులూ, తెరలూ వేసివుంటాయి. ఇంటికిటూ అటూ మైళ్ళ కొద్ది పొలాలు పరచుకుని వున్నాయి. అక్కడక్కడ పెద్దపెద్ద చింతచెట్లూ తుమ్మచెట్లూ కూడా భారంగా భూమిమీదకు వంగి వున్నాయి. వారంరోజులనుండి వర్షం అవిరామంగా ఏకధారగా కురుస్తూన్నందువలన ఆ ప్రదేశమంతా జలమయమైపోయింది. పొలాలన్నీ నీటిలో మునిగిపోయివున్నాయి. చెట్ల చివర్లుమాత్రం కొన్నిచోట్ల నీటిపైకి కనబడుతున్నాయి.

సాయంత్రం నాలుగుగంటలయినా నల్లనిమబ్బుల మూలాన్ని చీకటిపడిపోయినట్టు వుంది. ఇంట్లో చీకటి మరీ చిక్కబడుతోంది. మండువాలో ముక్కాలిపీటమీద ఒక యువతి కూర్చుని కిటికీలోంచి ఎదురుగా ఉన్న రోడ్డుకేసి చూస్తూవుంది. ఆమె అలాగ చాలాసేపటి నుండి చూస్తోంది. ఇరవై రెండు—మూడు సంవత్సరాల వయస్సుంటుంది. తెల్లనిచీర కట్టుకునివుంది. ఆమె చూపులో ఒకరికోసం నిరీక్షణ కాని, ఏ విధమైన ఉత్సాహం కాని లేదు. శూన్యంగా నిర్లిప్తంగా ఉన్నాయి ఆ చూపులు. ఎదురుగా వున్న వర్షదృశ్యం ఆమెలోని దిగులుని మరింత ఎక్కువ చేస్తోంది. రోడ్డంతా గతుకులతో గోతులతో అసహ్యంగా వుంది. గోతులన్నీ బురదనీటితో నిండివున్నాయి. రోడ్డుకీ యింటికీ మధ్యవున్న పల్లపు నేలలో వర్షపునీరు చేరుకుని చిన్న చెరువులా తయారయింది.

ఆమె అలాగ చాలాసేపటినుండి చూస్తూ కూర్చునివుంది—గంటనుండీ రెండుగంటలనుండీ—బద్ధకంగా బరువుగా దీనంగా దిగులుగా—చూరుమీద వేసిన రేకుమీద వర్షంపడి టపటపమని మోటుగా చప్పుడవుతోంది. చూరుకిందికి వర్షం ధారలుధారలుగా జాలుగజాలుగలాగ నేలమీదకి పడుతోంది. మధ్య మధ్య వర్షపు జోరు తగ్గుతోంది. కానీ అంతలోనే హెచ్చిపోతోంది వర్షం. హెచ్చింపుతో గాలికూడా పేట్రేగిపోతోంది...విసురుగా వీచే చలిగాలికి తెలీకుండా ఆమె వొంటిమీదకి జల్లు లాక్కొస్తోంది. మొహాన పడే ముంగురుల్ని చేతివేళ్లతో వెనక్కి నెట్టుతోంది.

ఇంటిలోపల్నుండి మండువాలోకి ఓ ముసలి స్త్రీ వచ్చింది. ఆమె దేహంలో ఎక్కడా రక్తమూ మాంసమూ వున్నట్లు లేదు. చర్మం ఎండి ముడుచుకుపోయి ఎముకలకి కట్టి లాగినట్టుగా వుంది. మొహం వికృతంగా వుంది. నోరు పెద్దదిగా అసహ్యంగా వుంది. గుంటలాంటి కళ్ళు ముడతలుపడిన రెప్పలసందుల్లోంచి ఆ కళ్ళు ఏవో తెల్లని పురుగుల్లాగ కదులుతున్నాయి.

ముసలిది యువతిని కొంతసేపు పరీక్షగా చూసింది. నాలుగడుగులు వేసి ఆమె దగ్గరగా వచ్చింది. చిన్నగా దగ్గింది. యువతి ఆమె రాకని గమనించలేదు. ముసలిది ఆమె భుజంమీద చెయ్యివేసి ‘పద పిల్లా పద లోపలికి పోయి పడుకో. ఏవిటి చూస్తావిలాగ?’ అంది. యువతి మాట్లాడలేదు.

‘నీకు చెప్తున్నాను. ఈ చలిగాలికి దగ్గో జ్వరమో వచ్చిందంటే నరకం అవుతుంది. లే, లోపలికెళ్లి పడుకో.’

యువతి కిటికీలోంచి నిశ్శబ్దంగా రోడ్డువైపే చూస్తూవుంది.

‘నా మాట వినవే. ఎందుకని నా మాట ఎప్పుడేనా విన్నావు కనకనా. పోనీలే నాకెందుకు’ అంటూ ముసలిది లోపలికి వెళుతూ వెళుతూ ఆగి ‘కాఫీ తీసుకురానా పిల్లా?’ అని అడిగింది.

‘వద్దు’ అంది యువతి. ఆమె గొంతులో కూడా అదే శూన్యత, అదే విరక్తి.

ముసలిది గొణుక్కుంటూ లోపలికి వెళ్లింది. మళ్ళీ కాసేపట్లో తిరిగి వచ్చింది.

‘ఏ పిల్లా కాస్త టీ చేసి తీసుకురానా’ అంది.

‘వద్దు’ అంది యువతి ముక్తసరిగా.

‘పాడ్యం పోయ్య’ అంటూ ముసలిది లోపలికి వెళ్లిపోయింది. వాన ఎక్కువయింది. వానతో పాటు గాలి తీవ్రంగా వుంది. గుమ్మాలవి కిటికీలవి తలుపులు దబదబమని కొట్టుకున్నాయి. దూరంగా ఉరుములు మెరుపులు.

పది నిముషాల్లో ముసలిది చేత్తో టీ కప్పు పట్టుకుని వచ్చింది. యువతికి ఎదురుగా ఉన్న కిటికీలో పెట్టి ‘తాగు పిల్లా తాగు. వెచ్చి వొంటికి టీ నీళ్ళు చాలా మంచివి’ అంది. యువతి విసుగ్గా ఆమెకేసి చూసి తల పక్కకి తిప్పుకుంది.

‘చచ్చినవాడికోసం ఏడిస్తే ఏమొస్తుందే పిల్లా. [illegible] మనిషవు వెధవ. వాడికోసం బెంగెట్టుకుని ఏడ్చేదాన్ని ఎప్పుడూ చూడనేలేదు’ అంది ముసల్ది.

ముసలిది ఆగి ఆగి నిలిచినిలిచి మాట్లాడుతుంది. మాటల్ని చేపల్లాగ కత్తిపీటమీద తరుగుతూన్నట్టు అనిపిస్తుంది. కీచుగా ఉన్న గొంతు వొంటిమీదపడి ప్రాకుతూన్నట్టుగా వెలపరం పుట్టిస్తుంది.

'నాకు జరిగినవన్నీ ఒక్కొక్కటే జ్ఞాపకం వస్తాయి. పోగొట్టుకొన్న వాళ్ళకోసం దగ్గరవాళ్ళకోసం మనస్సుపోతుంది. వానలో ఒక్కర్తిని ఉండలేం పిల్లా ఉండలేం—నాకు తెలుసు. అయితే అటువంటి ఆలోచనలవల్ల లాభం వుండదు పిల్లా. నాకంటే భయం నాకు. వెనక్కి వెనక్కి...' అంటూ ముసలిది ఆగింది. ఆమె కళ్ళల్లో కోపం మెరిసి తగ్గుతూ మండబోయి మాడిపోయింది. 'ఎందుకే యీ విచారం వచ్చినవాడికోసం. అసలు నీకు పిలవేందుకే తెలివితక్కువదానివి కానీ. అనుమానం కల్గావే ఏం చెప్పాను నీకు. ఎవుకలదానిదగ్గర బలేమందులున్నాయి తీసుకొస్తానంటే విన్నావా? నువ్వెందుకు వింటావులే నా మాట? అలాగ పుట్టాడు అర్ధాయుష్షువెధవ—ఇలాగ మూడు నెలలకే చచ్చాడు'

యువతి కళ్ళల్లో బాధ ఆకాశంమీద నల్లని మబ్బులాగా క్రమ్మింది. ముసలి వూరుకోలేదు.

'నీ వయస్సులో పిల్లలుపుడితే నీకేమి ఎవరు చూస్తారే యీ రోజుల్లో. వొంటికి ఓసువుపోయాక చేసేదేంటో నవ్వా అంతే.' అసహ్యంగా నవ్వింది ముసలిది.

'నోర్ముయ్యి' అంది యువతి కోపంగా.

'మూస్తాను మూస్తానులే. నోరు మూసుకుంటే నవ్వే నేనూ అనుకున్నట్టే తెలిసిందేగా. ముసలిముండనైనా చెవులు నాకు బుర్రలో తెలివిచ్చాడే పిల్లా'

ఓ నిముషం ఆగి ముసలిది, 'ఇదిగో పిల్లా నీకొడుకు పుట్టగానే సోది కెళ్ళి అడిగావు. ఆ యింటి వాళ్ళపిల్లలు బతకరని తెలిసి చెప్పింది సోది. ఒక తండ్రీ ఒక తంత్రమూ లేని ముదనష్టపు పిల్లలకి దేవుడి శాపం వుంది. శాపం. నీ కొడుకే కాదు. ఈ యింట్లో ఎప్పుడూ ఏ పిల్లాడూ పుట్టి బతికినపాపాన పోలేదు' అంది

యువతి భయంతో విహ్వలంగా చూసింది 'నిజంగానా? నిజంగానా అవ్వా?' అని అడిగింది

'ఆ భయమే వద్దన్నాను. నీ వనుకున్నా నీ అందరూ వుంటే భయపడిన ఆపదాన్ని చేసేందుకు. ఇప్పుడు నాలుగురాళ్ళు చేసు పోతే యింకెప్పుడే పిల్లా. వచ్చిన ప్రతివాణ్ణి వెళ్ళగొట్టేత వు. ఎవళ్ళో రాజకుమారులు కాని నీకు వచ్చినట్టు వచ్చారు. ఆసరాగా వుంటారని నిన్ను నమ్ముకొని చెప్పుతున్నాను. నా మాటా, నేనూ కూడా నీకు చేదయ్యింది.' ముసలిదానికి తీవ్రమైన హెచ్చింది తోంది. చేతులు వూపుతూ యింకా యిలాగ అంది. 'వచ్చిన వాళ్ళకోసం నాకేం పిల్లా. నన్నుమట్టుకోకు నా మాలకొకే అని కూర్చుంటే ఆకలితో మాడి చస్తా. నీకేం నోరవానిలాగ కబురు చెప్తావే. అప్పుడు నే వగకొస్తానే నీకల వినుమ్మంటే నాల్గు వాణ్ణి తలచుకుంటే మాటపక్కగు. మూడు నెలల ముంగివేసవ. చచ్చాడు కూడా వదలింది.'

యువతి కోపంతో బాధతో జేవురించిన మొహంతో కిటికీలో ఉన్న కప్పుతీసి ముసలిదానిమీద విసరింది 'పో ముసలి ముండా! పో దిక్కుమాలినముండా! నా ఎదుట నిలబడకు.' అంటూ పిచ్చిగా అరిచింది. ముసలి ఒక్క దెబ్బ తగలకుండా తప్పుకొని, 'పోతను పోతాన్లే. నే బ్రతికినన్నాళ్ళే నీకష్టం సుఖం చూసిది. తర్వాత నీ పూరుకు ఎవరు పట్టించుకుంటారో చూస్తాను!' అంటూ క్రమంగా ఏడుస్తూ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

యువతి మొహం బాధతో మలినమైంది. కంటిచివరల రెండు నీటిచుక్కలు నిలిచాయి. గుండె బరువెక్కింది. ఇనుప తెర ముక్క ఎవరో తన్ని పెట్టి నొక్కుతున్నట్లు బాధతో 'అమ్మా!' అంది.

చీకటి పడుతోంది. పొలాలన్నీ అస్పష్టంగా నల్లరంగులో కలిసిపోతున్నాయి చుట్టుపక్కల ప్రకృతిమంతా నిర్మానుష్యంగా భయంకరంగా వుంది. యువతి అక్కడే అలాగే కూర్చుని కిటికీలోనుంచి చూస్తోంది.

ముసలి మండువాలోకి వచ్చింది. 'అన్నంలోకి ఏం వండమన్నావే పిల్లా?' అంది.

'ఏదో ఒకటి.'

'ఇప్పుడే నా చెప్పినమాట విను గాలిగాలి ఎక్కువయింది. వొంటికి మంచిదిగాదు. వెళ్ళు లోపలికి వెళ్ళు.'

'పర్లే'

'చీకటికాగానే వంటచేసి పిలుస్తాను. వేడివేడిగా కూడు తింటే బలం వస్తుంది లోపలికిపోయి కాలుచాచుకో.' అంటూ ముసలిది వెళ్ళిపోయింది.

యువతి బరువుగా నిట్టూర్చింది. కాని అక్కడనుంచి కదలలేదు అలాగ కిటికీలోంచి చూస్తూనేవుంది కొండచిలువలాగ మెలికలు తిరిగి తిరిగి చీకట్లో కలసిపోయిన రోడ్డు వైపు కొంచెపటికి దూరంగా రోడ్డుమీద ఏదో ఆకారం అస్పష్టంగా కనిపించింది దగ్గరౌతున్న కొద్దీ చేతిలో మూటకేమా, మరో చేతిలో గొడుగుతో రోడ్డు బురదలో కాళ్ళీడ్చుకుంటూ వస్తున్న వ్యక్తి కనిపించాడు. గాలికి గొడుగు తిరగబడి పోతూంది అతి ప్రయత్నం మీద గొడుగుని ఆ వ్యక్తి కష్టంగా ఆపుకొంటున్నాడు. ఇంత వర్షంలో యీ ప్రయాణం సాగించే దురదృష్టవంతుడెవరా అనుకుంది యువతి. అదేకాదు రోడ్డంతా గోతులు పడివుంది. చీకటి పడ్డాక యీ దారిని వెళ్ళడం ప్రమాదకరం. ఆ వ్యక్తి తన యిల్లుకూడా దాటిపోగూడదు యువతి దిప్పున లేచి మండువాలోనుంచి వీధి అరుగు మీదికి వచ్చింది చప్పట్లు కొట్టింది. 'ఏమయ్యోయ్. ఏమయ్యోయ్ ఇలా రండి.' అని పిలిచింది గట్టిగా.

ప్రయాణికుడు కొంచెంసేపు తటపటాయించాడు. మెల్లగా యింటివైపు తిరిగి వస్తున్నాడు. ఇంటిముందు పల్లంలో మోకాలి బంటి నీళ్ళు ఉంది. ప్రయాణికుడు గొడుగుముడిచి చంకన పెట్టుకుని మోకాళ్ళకి పంచె లాక్కుని భయం భయంగా అడుగుమీద అడుగు వేసుకుంటూ కొంతసేపటికి దాటాడు అరుగుమీదకి వచ్చి పైకెక్కి గొడుగుని కింద దింపి 'హమ్మయ్య' అన్నాడు. ఆ వ్యక్తి ఆజానుబాహువు. తెల్లని అతని బట్టలమీద బురద చింది అసహ్యముగా హాస్యాస్పదంగా ఉంది. అతని మొహం సరిగా కనుపించలేదు యువతికి.

'నన్ను పిలిచారా?' అన్నాడతను అందమైన గొంతుతో.

'అవును ఎక్కడికి వెళ్తున్నారు మీరు?' అంది యువతి.

'రైలు స్టేషన్‌కి.'

'అబ్బో—స్టేషన్ యింకా చాలాదూరం వుంది.' అంది యువతి

'అయినా వెళ్ళక తప్పదుగా.' తడిసిన బట్టల్ని పిండుకుంటున్నాడతను.

'ఈ చీకట్లో యీ రోడ్డుమీద వెళ్ళడం ప్రమాదకరం. రోడ్డంతా గోతులు. పైగా పైన ఎక్కడో గండి కూడా పడిందిట. ఆ మాట చెబుదామనే పిలిచాను.'

'కృతజ్ఞుణ్ణి. కాని నేను వెళ్ళక చేయగలిగిం దేముంది చెప్పండి. ఈ రోజు బయలుదేరడమే బుద్ధి పొరపాటు. మధ్యాహ్నం కొంచెం తెరిపియిస్తే ఫరవాలేదుకదా అని బయల్దేరాను. ఎవరినడిగినా నాలుగడుగులువేస్తే స్టేషన్ వచ్చేస్తుందని చెప్పారే! ఏం మనుషులండీ వీళ్లు! అబ్బ! చేతులు నొప్పి పెడుతున్నాయి.' అంటూ వేళ్లు సాచి ముడుచుకున్నాడు కీళ్ళు సడిలేందుకు.

'మీకు దూరమని తెలియదా?'

'తెలియదు. నేను యీ దారిని రాలేదుగా వచ్చేటప్పుడు. అసలు నేనీ ప్రాంతాలకి కొత్తవాణ్ణి. అందులో ఈ వర్షాకాలంలో పల్లెటూళ్లకి వెళ్ళడం తెలివితక్కువ.'

యువతి చిన్నగా నవ్వింది. 'అయితే యిప్పుడేం చేస్తారు మీరు?' అంది.

'ఏం చెయ్యను! ఎలాగో అలాగ తంటాలుపడి స్టేషన్ చేరుకుంటాను.'

'మీ గొంతు విన్నట్టుగా ఉంటే ఎవ్వరో ఎక్కడో!' అంది విస్మయాన్ని సూచిస్తూ.

'కంఠ ధ్వనిలో పోలిక లుంటాయిలెండి. కాని మీరు నన్ను కానీ, నేను మిమ్మల్ని కానీ కలుసుకోలేదని నిక్కచ్చిగా చెప్పగలను.' అన్నాడా వ్యక్తి.

'ఎలాగ చెప్పగలరు?' అంది యువతి కుతూహలంతో.

'ఈ ప్రాంతానికి నే నెప్పుడూ రాలేదని చెప్పాను కదా. అదీగాక చాలాకాలం యీ దేశంలో కూడా లేను.' అంటూ ఆవ్యక్తి తిరిగి పెట్టినీ గొడుగుని చేత పట్టుకున్నాడు. 'నమస్కారం. నేను వెళ్తాను. రోడ్డు విషయమై మీరు చేసిన హెచ్చరికను మరచిపోను' అన్నాడు.

'మీరు నా మాట నర్థం చేసుకోలేదు మీరింక ప్రయాణం సాగించడం శ్రేయస్కరం కాదు. ఈ రాత్రికి యిక్కడ పడుండి పొద్దుటే వెడితే మంచిది, మీ కభ్యంతరం ఏమీ లేకపోతే' అంది యువతి.

నూతనవ్యక్తి ఆలోచించాడు. 'అంతే నంటారా?' అన్నాడు.

'అవును. ఉదయం ఆరుగంటలకి రైలు వుంది. అప్పటికి వర్షం కూడా చాలామటుకు తగ్గొచ్చును.'

వర్షం మళ్లీ హెచ్చింది. వానజల్లు వరండాలోకి వచ్చి పడుతోంది. నూతనవ్యక్తి హతాశుడై 'సరే. మీరు సూచించిన

తంతి: "*IRONSAFE*" స్థాపితం. 1938 టెలిఫోన్. 4322

ఎం. నారాయణస్వామి ముదలియార్ & సన్స్

58, బ్రాడ్వే, మద్రాసు - 1.

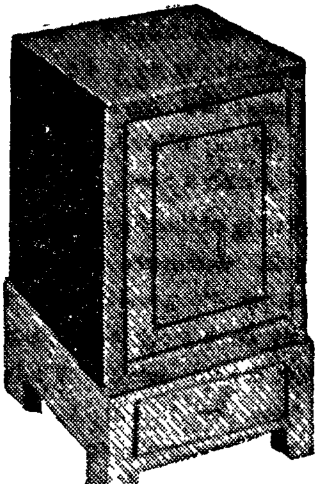

★

శ్రేష్ఠమైన ఇనుప పెట్టెలు
మన్నికగల ఉక్కు బీరువాలు,
అగ్నికి లొంగని సేఫులు,
దృఢమైన క్యాషుపెట్టెలు.
మావద్ద
సరసమైన ధరలకు లభించును.

★

గవర్నమెంటు ఆఫీసులు, రైల్వేలు
బ్యాంకులు, కమర్షియల్ ఫరములు,
జనరల్ మర్చంట్లకు సప్లయి చేయువారు.

కోరినవారికి కేటలాగు పంపెదము.

పూర్తిగా ఉత్తమంగా కనపడుతోంది. తెల్లవారాక మ్యూన్సిపాలిటీ వాళ్లు, ఎగోతిగొంచో బురదలో కూరుకుపోయిన నా శవాన్ని పైకి తీయడం అంతగా ఆశించదగినదిగా లేదు. మీ దయకు కృతజ్ఞుణ్ణి' అంటూ సంకోచంగ నవ్వుతూ అన్నాడు.

ఇంతలో ముసలిది దీపం పట్టుకుని వచ్చింది. దీపు వెలుగులో అతని ఆకారం మరింత స్పష్టంగా కనపడింది. మనిషి ఒడ్డూపొడుగూ ఉన్నాడు. బుగ్గలు కొంచెం చిక్కినట్టున్నా మొహం అందంగానే వుంది. చామనచాయ మొత్తంమీద విగ్రహంలో గాంభీర్యం స్ఫురిస్తోంది. పంచె అంతా బురదతో నిండివుంది. ముసలిది దీపం పైకెత్తి దగ్గరగా పట్టుకుని పరీక్షగా చూస్తూ 'ఏ వూరు బాబూ మీది?' అంది. దీపకాంతిలో మెరసిన అతని వదనాన్ని చూసి యువతి ఉలిక్కిపడింది. తెల్లబోయి రెండుకళ్ళూ అప్పగించి అలాగ చూస్తూ నిలబడింది. ముసలిది మోచెయ్యితో యువతినిపొడిచి 'దెయ్యం పట్టినట్టు ఏవిటే ఆ చూపు పిల్లా?' అంది.

యువతి ఇంకా తేరిచూస్తూ 'మీ పేరు?' అంది.

'జగన్నాథం' అన్నాడా వ్యక్తి.

యువతి కళ్ళల్లో ఆశాభంగం అద్దంలా కనపడింది. అది గమనించిన అతనికి సంకోచం ఎక్కువయింది. 'మీరు నన్నాహ్వానించడంలో ఏదో పొరపాటు జరిగిందనుకుంటాను, మీ ధోరణిచూస్తే. ఈ వర్షపు తీవ్రత తగ్గగానే వెళ్లిపోతాను. నేనేమీ అనుకునేవాణ్ణి కాను' అన్నాడు.

యువతి తనలో కలిగిన ఉద్రేకాన్ని అణచుకుని సహజ స్వరంతో 'కాదు కాదు. మీరు నే ఎరిగిన ఒక వ్యక్తిలాగ ఉన్నారు. అంతే. మీరు అపార్థం చేసుకుని వెళ్ళిపోతే నేను చాలా బాధపడతాను.' అంది. యువకుడు నిట్టూర్చి పెట్టెని కిందపెట్టాడు. ముసలిది తేలికగా పెట్టెని ఎత్తి లోపలికి తీసుకువెళ్ళింది.

యువతి జగన్నాథాన్ని ఒక గదిదగ్గరకు తీసుకువెళ్ళి 'అన్నా ఈ గదిలోనే మీ పెట్టెని పెట్టండి మీరు బట్టలు మార్చుకుని విశ్రాంతి తీసుకోండి మీకు భోజనం ఏర్పాటుచేసి వస్తాను' అని వెళ్ళిపోయింది. జగన్నాథం గదిని నలువైపులా పరీక్షగా చూశాడు. పాతకాలపు పందిరిమంచం ఒకటుంది. దానిమీద తెల్లని పక్క వేసి వుంది. మంచానికి పక్కగా ఒక ఎత్తయిన ముక్కాలిపీట వుంది. పేముతో అల్లిన కుర్చీ కూడా వుంది. ఓ మూలగా హారికేన్ లాంతరు వెలిగించివుంది. అతను తొందర తొందరగా దుస్తులు మార్చుకున్నాడు. అతని ఆకలి ఎక్కువగా వుంది వొళ్ళంతా చలితో తేమతో ముద్దకట్టుకుపోయినట్టుంది.

ముసలిది వచ్చి భోజనానికి రమ్మని పిలిచింది. అరిటాకులో అన్నమూ పదార్థాలూ వడ్డించివున్నాయి ముసలిది విశ్రాంబంగా వడ్డిస్తూ వుంది. ఏదో చెప్పాలని నోరు తెరుస్తుంది. కాని తలుపు చాటుకిచూసి మానివేస్తుంది. ఆకలితో వున్న అతనికి భోజనం రుచిగా వుంది. ముసలిది మాట్లాడబోయి మానివేయడం గమనించి తలుపు చాటుకు చూశాడు తలుపుచాటుగా యువతి కూర్చునివుంది. అతని కేదో విచిత్రమైన అనుభూతి కలిగింది. తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు.

భోంచేసి గదిలోకి వెళ్లగానే ముక్కాలిపీటమీద తమలపాకులూ, వక్కా అమర్చబడిన వెండిపళ్ళెం కనపడింది. అగరు వత్తులు వెలిగించబడి గోడకున్న ఒక చిన్న చిల్లులో గుచ్చబడి వున్నాయి తలవనితలంపుగా లభించిన యీ ఆతిథ్యానికీ ఆదరానికీ అతనికి విస్మయానందాలు రెండూ కలిగాయి. కాసేపట్లో గుమ్మందగ్గర గాజుల చప్పుడు విన్నాడు తలపైకెత్తి 'రండి. జన్మలో మీరు చూపిన ఆదరాన్ని మరచిపోలేను. రైల్లోనో, రైలుస్టేషన్లలోనో తిండీ తిప్పలులేక పడివుండవలసిన విధినుండి తప్పించారు మీరు.' అన్నాడు.

ఆమె సిగ్గుపడుతూ వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది. జరీఅంచు లేతనీలంచీర ధరించింది. జుట్టుని వదులువదులుగా జడవేసి చివరలు వదలి వేసింది. నొసట పెన్నని ఎర్రని తిలకం ఆమెవదనానికి ఆకర్షణతో పాటు ఉదాత్తత నాపాదిస్తోంది. ఆమెకళ్లు పెద్దవిగా, జాలిగా, మంచులో తడిసిన పద్మాల్లా వున్నాయి.

'మీరు నామాట మన్నించి ఆగినందుకు నాకు చాలా ఆనందంగా వుంది.' అందామె తలవంచుకుని.

'సరే సరే. ఆనందించవలసింది నేనుకాని మీరుకాదు. శ్రమంతా మీది చివరికి మీరు పడుకునే మంచంకూడా నాకిచ్చివేసినట్టే కనపడుతోంది. నిజానికి ఓ చాప దిండూ యిస్తే వసారాలో పడుకుని నిద్రపోతాను. అనవసరంగా నన్ను చాలా గౌరవిస్తున్నారు.' అని అతను నిర్మలంగా నవ్వాడు.

'కాదు. కాదు నేనూ అవ్వా యింకోగదిలో పడుకుంటాం. మీరు చాల దూరంనుంచి వచ్చినట్టున్నారు.' అందామె.

'అవును అయిదారు మైళ్లుపైన వచ్చాను. ఉదయం అంతా నడిచి '—' పల్లెటూరికి వెళ్ళాను. రోడ్డయినా ఏమీ బాగూలేదు. ఈ పెట్టెని గొడుగునీ మోసుకుంటూ యింతవర్షంలో—నిజంగా చాలా అలసిపోయాను. మీకు నిజం చెప్పమన్నారా?' అని ఆగాడు జగన్నాథం.

'చెప్పండి.' అందామె ఓరగా చూస్తూ.

'ఈ రోజంతా నాకు భోజనం లేదు. నేను పల్లెకివెళ్లిన పనీ జరగలేదు.' అన్నాడతను విచారంగా.

'ఏం జరిగింది?'

'నా మిత్రుడొకడు కష్టంలో వున్నాడు. నా అన్నవాళ్ళ వగాలేరతనికి జబ్బుతో తీసుకుంటున్నావనీ ఒకవెయ్యి రూపాయలు సహాయం చెయ్యమని ప్రార్థిస్తూ ఉత్తరం రాశాడు. ఆ జాబు నాకు చాలా ఆలస్యంగా అందింది. నేను ఒక్కొక్క ఊరు తిరుగుతూంటే ఆ ఉత్తరం నావెనకాలే వచ్చింది చివరికి మొన్ననే ఉత్తరం చేరింది. నేను సొమ్ము తీసుకుని యకాయకిని బయలుదేరి ఈ రోజే పల్లెకి వెళ్లాను. కాని...'

'కాని...?'

'నా మిత్రుడు నాలుగైదు రోజుల క్రితమే పోయాడట. ఈ పూటకి నన్నాగమన్నారు వూళ్ళోవాళ్లు. కాని నాకు మనస్కరించలేదు. బయలుదేరి వచ్చేశాను.'

ఇద్దరూ కొంచెంసేపు మౌనంగా ఉన్నారు. ఈ నిశ్శబ్ద కథ వారికి దీపకాంతి కూడా కొంచెం తగ్గినట్లనిపించింది వారికి. ఆమె కంగారుగా పైట సర్దుకుని లేవబోయి కూర్చుంది.

‘ఎప్పుడు ఏం జరుగుతుందో చెప్పలేం చూడండి. ఆ పెట్టెలో శయ్యగూడా పోయిలా వున్నాయి. కాని అతనుమాత్రం యిక్కడెక్కడా లేడు.’ అన్నాడతను నిట్టూరుస్తూ.

గది తలుపు చప్పుడయింది ‘ఎవరూ?’ అంటూ యువతి గుమ్మం దగ్గరకు వెళ్ళింది. పక్కగా ముసలిది వుంది. ‘ఏం?’ అంది కోపంగా యువతి

‘పాలు కావాలన్నావా పిల్లా?’ అడిగింది ముసలిది.

‘ఇందాక నే చెప్పాను కదూ కావాలని.’ అంటూ యువతి వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది.

అతను దిండుకు చేరగిలబడి కూర్చున్నాడు. ఒకసారి యింటి కప్పునీ గోడల్నీ చూసి ‘ఊరికింత దూరంగా ఈ యిల్లు వుండడం విచిత్రంగా వుంది’ అన్నాడు. అతను వచ్చే ఆవులింత ఆపుచేసుకుని ‘మీకు వివాహమయిందా?’ అని అడిగాడు

హఠాత్తుగా వేసిన యీ ప్రశ్నకి ఆమె ఉలిక్కిపడి ‘ఏమిటీ?’ అంది.

‘మీకు వివాహ మయిందా?’

ఆమె జవాబు చెప్పలేదు తలవంచుకుంది.

‘తెలిసింది. తెలిసింది లెండి వివాహమైతే యింకా ఒంటరిగా ఉంటేవారుగా! మీకు పెళ్ళికాలేదు. అంతేనా?’

ఆమె కాలి బొటనవేలుతో నేలని గీస్తోంది.

‘మీరు చాలా సిగ్గుపడిపోతున్నారే’ అంటూ అతను ఆవులింత ఆపుచేసుకోలేకపోయాడు కాని ఆవులింత అతని ప్రశాంతతన్ని జయించి శబ్దం చేసుకుంటూ వచ్చింది అతను చిటికవేస్తూ ‘ఇంకా మీరు పెళ్ళి చేసుకోలేదేం?’ అని అడిగాడు.

యువతి కుర్చీలోంచి ససంభ్రమంగా లేచి ‘మీకు నిద్ర వస్తున్నట్టుంది. గుప్పెడు పాలు కొంచెం తీసుకువస్తాను’ అంటూ తొందరగా గదిలోంచి వెళ్ళిపోయింది. తృప్తయిన భోజనమూ, మెత్తని పరుపూ అలసిన అతని నరాలనీ జోకొడుతూ లాలిస్తూంటే, నిద్ర ముంచుకు వచ్చింది. హోరున వర్షమూ. ఒంటరిగా ఉన్న యీ యిల్లూ, యీ రాత్రీ, యీ ఆతిథ్యమూ గురించి వింతగా తలచుకుంటూనే నిద్రలోకి జారిపోయాడు. చలిగాలి చూరుని కొయ్యగుమ్మాని శబ్దం చేస్తూ కొట్టుకుంటోంది. ఇంటిముందు మడుగులో కప్పలు బెకబెకమని చప్పుడు చేస్తున్నాయి వర్షం చూరుమీద తుప్పలకేసి మీద పడి టపటప ధ్వనిచేస్తోంది అయినా వీటన్నింటిని మించిన నిశ్శబ్దం ఆ ప్రదేశాన్ని ఆవరించుకుంది.

సుమారు ఒంటిగంటకి అతనికి మెలకువ వచ్చింది గది తలుపులు తెరచిన చప్పుడయి ఒక కన్ను కొంచెం తెరచిచూశాడు. యువతి అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ చప్పుడు కాకుండా వచ్చింది. ఆమె చేతిలో పాలగ్లాసు వుంది మెల్లగా ‘ఏమండీ?’ అంది. జగన్నాథం నిద్రనటించాడు. ఆమె మళ్ళీ ‘ఏమండీ పాలుతీసుకుంటారా?’ అంది. అతనికి మెలకువ రాకపోవడం చూసి పాలగ్లాసు ముక్కాలిపీటమీద పెట్టి అంతదూరంలో ఉన్న ప్లేటు ఒకటితీసి మూత పెట్టింది అడుగులో అడుగు వేస్తూ గుమ్మం వరకూ వెళ్ళింది ఆమె ఏదో ఆలోచన తోచి ఆగిపోయింది. సంకోచంతో మంచంవైపు చూసింది. అతను అలా కళ్ళుమూసుకునే ఉన్నాడు. ఆమె గూటిలో ఉన్న దీపం తీసుకుని వత్తి పెద్దదిచేసి మంచం దగ్గరకు వచ్చి దీపాన్ని అతని ముఖానికి దాపుగా ఎత్తిపట్టుకుని పరీక్షగా చూస్తూ నిలుచుంది అతని కుతూహలం ఎక్కువయింది కాని అనుకోకుండా చటుక్కున కదిలాడు. ఆమె కంగారుగా దీపం కింద పెట్టి వెళ్ళిపోబోయింది అతను కళ్ళు తెరచి ఏమీ ఎరగనట్టు ‘ఎవరది?’ అన్నాడు. ఆమె ఆగింది. అతను లేచి కూర్చుని కళ్ళునులుముకుని ‘ఓహో-మీరా?’ అన్నాడు. తన చేష్టల్ని పసికట్టాడేమో అన్న శంకతో తడబడుతూ ‘మీకు పాలుతీసుకు వచ్చాను.’ అంది ఆమె.

పాలు తాగుతూ ‘మీ రెందుకింత దయచూపిస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు’ అన్నాడు.

ఆమె నవ్వి ‘మీరు గోరంతలు కొండంతలు చేస్తున్నారు. మేం చేసిం దేముంది చెప్పండి. ఇంత భోజనం పెట్టి పడుకోవడాని కింత జాగా చూపించడం కూడా ఘనకార్య మంటారా?’ అంది.

అతను నిట్టూర్చి ‘నిజంగా ఘనకార్యమే నా జీవితంలో ఎన్నో రాత్రులు భోజనమూ వసతి లేక గడిపినవి ఉన్నాయి’ అన్నాడు.

నిద్రవల్ల చిక్కిన స్వస్థతతో బాటు అతనిలో ఉత్సాహం ప్రబలింది. ఈ అపరిచిత యువతి వైపు తాను నిముష నిముషానికీ ఆకర్షింపబడుతున్నట్టు తెలుసుకున్నాడు ఆమెను పరీక్షగా చూశాడు.

నొసట ముంగురులు చెదిరిపడి వున్నాయి. ఇందాకా వదులుగా ఉన్న పైట బిగువుగా చుట్టింది ఆమె దేహంలో సౌకుమార్యము, యౌవన సౌభాగ్యమూ రెండూ గోచరిస్తున్నాయి లేత నీలంచీరలో ఆమె వొంటివొంపులు పొందికగా అమరివున్నాయి అన్నిటికన్నా ఆమె కళ్ళు ఎక్కువగా అతన్ని ఆకర్షించాయి. ఆ కళ్ళలో అపారమైన జాలీ వగలా స్ఫురిస్తున్నాయి. ఏ స్వర్గలోకంలోనో, స్వప్నలోకంలోనో విరిసిపోన్న ఆకన్నులు భూమిమీద ప్రవాస జీవితం అనుభవిస్తూ ఏదో పోగొట్టుకున్నట్టుగా ఆదుర్దాగా వెతుకుతున్నట్టు అనిపిస్తోంది. జాలిగా మెత్తగా మనసుగుండెల్ని తాకుతూ పువ్వులాంటి గొంతుతో పిలుస్తున్నట్టు ఉంటాయి. తనవైపు జగన్నాథం పరీక్షగా చూస్తున్నట్టు గుర్తించిన ఆమె బుగ్గలు సిగ్గుతో ఎరుపెక్కాయి. తాంబూల సేవనంతో ఎర్రపడిన పెదవుల మధ్య చిన్నినవ్వు తెల్లని ముత్యంలా మెరిసింది.

‘అన్నట్టు మీ పేరు ఇంతవరకూ తెలియనే తెలియదు.’ అన్నాడు జగన్నాథం.

‘రమ.’

‘మీరు చదువుకున్న దానిలా కనిపిస్తున్నారే’

‘ఏం చదువులెండి. హైస్కూలులో ఆరవఫారం వరకూ చదివాను. అదికూడా పెద్దచదువే నంటారా?’ అని ఆమె అతన్ని

చూసి 'సరే. కబుర్లుపెట్టి మీకు నిద్రాభంగం కలిగించాను. వెళ్లిపోతాను' అని లేవబోయింది.

'నిద్ర లేకపోయింది లెండి అదీగాక కబుర్లు మొదలుపెట్టిన వాణ్ణి నేను. నాదోషాన్ని మీరు నెత్తిమీద వేసుకుంటున్నారు.' అన్నాడతను.

ఆమె నవ్వి 'భలేవారే!' అంది.

'మీ గొంతు హాయిగా వుంది. మీరు పాడగలరా?'

'అనాథాశ్రమంలో సభలలో వార్షికోత్సవాలలో నన్నే పాడమనేవారు చెట్టులేనిచోట ఆముదం చెట్టని మరి.'

'అనాథాశ్రమమా?' ఆశ్చర్యంగా అడిగాడతను.

'అవును.'

'తల్లీ తండ్రీ చిన్నతనంనుండీ మీకు లేరా?'

'లేరు' ఆమె తలవంచుకుంది.

అనుచిత ప్రసక్తి తీసుకువచ్చానేమో అన్నభయంతో మాట మార్చాలని ఏమీతోచక 'చాలా చలిగా వుంది' అన్నాడు.

'అవును.' అందామె.

అతను ఫక్కున నవ్వాడు.

'ఎందుకలా నవ్వుతారు?' అందామె సిగ్గుపోయి.

'మరేమీ లేదు. ఏ ప్రశ్న అడిగినా నేనే అడుగుతున్నాను. మీరు అవును, కాదు అని ముక్తసరిగా సమాధానం ఇచ్చి ఊరుకుంటున్నారు నా వివరినో ఏదైనా తెలుసుకోవాలనే స్త్రీ సహజమైన కుతూహలంకూడా లేదా మీకు?'

ఆమె అతనికేసి వింతగా చూసి వూరుకుంది.

'నిజం చెప్పండి. ఇందాకా నా పేరడిగి తెలుసుకున్నప్పుడు మీలో కలిగిన ఆశాభంగం స్పష్టంగా కనిపించింది. ఎందుకు?' జగన్నాథం అడిగాడు.

'మీరు విజయుడిలాగా వున్నారు.'—ఆమె పైటచెరగు వేలికి చుట్టుతోంది.

'విజయుడెవరు?'—ఆమె సమాధానం చెప్పేలోగానే మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు: 'మీలో నాకొక విచిత్రమైన అందం కనబడుతోంది. మీరంటే నాకు...నాకు...' మాటకోసం జగన్నాథం తడుముకున్నాడు.

ఆమె జాలిగా అందంగా చిన్నగా నవ్వింది. అతను మళ్ళీ అడిగాడు 'మీకు పెళ్ళికాలేదు కదూ!'

లేదని ఆమె తల వూపింది

'మరి ఎందుకు చేసుకోలేదు మీరు రమా?'

ఆమె మౌనంగానే వుండిపోయింది.

'ఇలాగ వ్యక్తిగతమైన ప్రశ్నలు వేయడం సభ్యత కాదను కుంటున్నారు కదూ! అవును చూడండి రమా. ఈ రాత్రీ యీ వర్షమూ, యీ విచిత్ర వాతావరణమూ—యివన్నీ మామూలు మర్యాదల్ని వెనక్కునెట్టి స్వేచ్ఛగా స్వేచ్ఛగా హృదయాలు విప్పి మాట్లాడుకోవాలనే వాంఛను ప్రేరేపించడం లేదూ?' అన్నాడతను.

'మీతో మాటాడుతూ కూర్చుంటే నాకేమో హాయిగా వుంది.' అందామె

అతను దూరంగా చూస్తూ అంతకన్న దూరంగా ఆలోచిస్తూ 'నిజానికి నేను లోకజ్ఞుణ్ణికాను. ఎవ్వరితో ఎలా ప్రవర్తించాలో నాకు తెలియదు. అందుకే జీవితంలో ఏమీ కూడబెట్టలేకపోయాను అనుకుంటాను.' అన్నాడు.

'అంటే?' ఆసక్తిగా అడిగిందామె.

'జీవితంలో నేను పరాజయంమీద పరాజయం పొందాను. డబ్బుగాని, వసతిగాని భార్యాపిల్లల్నిగాని ఏమీ సంపాదించుకో లేదు. అందుకే విసుగెత్తి సైన్యంలో చేరాను.'

'సైన్యమా? విజయుడుకూడా సైన్యంలోనే చేరాడు.' అందామె సంభ్రమంగా కుర్చీనుండి లేచి.

అతను వినలేదు. తన ధోరణిలో చెప్పుకుపోతున్నాడు. 'బర్మా, సింగపూర్, ఇంఫాల్ రంగాలలో పనిచేశాను. కాని అక్కడా నాకు సుఖంలేదు తుపాకిమందు వాసనా. నావులూ యూనిఫారమూ. అంతే. అసహ్యం కలిగింది. ఎలాగో అలాగ బయటపడి ఇదివరకు అపుచేసిన చదువుని మళ్ళీ మొదలుపెట్టాను. యం. యస్. సి. చివరికంటా చదివి చదివి పరీక్షలకి కూర్చోలేదు.'

'అరె! అలా చేశారెందుకు?'

'ఆఖరి పరీక్షలవగానే నేనద్దెకున్న గది తాలూకు యింటావిడ అటకమీదనుంచి పడింది. తలమీద బలమైన గాయంతగిలి స్పృహతప్పి పడిపోయింది. ఆమెకు అయిదేళ్ళపిల్ల ఒకర్తె వుంది. ఆ సమయాన నా గదిలోకి వచ్చికూర్చుని ఆడుకునేది. పాపం ఆ పిల్ల ఒకటే ఏడుపు. ఇంటావిడని ఆస్పత్రిలో చేర్చాను. డాక్టరు బతుకుతుందో లేదో చెప్పలేమన్నారు. ఆ పిల్ల సంరక్షణ నామీద పడింది. రెండుపూటలా ఆస్పత్రికివెళ్ళి ఆమె బాగోగులు విచారించడమూ, అమ్మ అమ్మ అంటూ ఏడ్చే యీ పిల్లని సముదాయించడమూతో నా చదువూ, పరీక్షలూ కొండెక్కాయి.'

'ఆవిడ బతికిందా?'

'బతికింది నేనంటే ఆమెకి చాలా గురి కలిగింది. ఆమె విధవరాలు, పెద్ద వయస్సుదికూడా. నన్ను అక్కడే వుండిపోయి మళ్ళీ చదవమనీ, తన తమ్ముడిలా చూసుకుంటాననీ ఎన్నోవిధాల చెప్పింది. కాని నేను వినలేదు.'

'ఇప్పుడు మీరేం చేస్తున్నారు?'

'నన్నుగురించి మీరడిగిన మొదటి ప్రశ్నయిది.' అంటూ అతను నవ్వాడు. ఆమెకూడా నవ్వి 'సరే చెప్పండి.' అంది.

'ఒక మందులు తయారుచేసే కంపెనీలో వుంటున్నాను. కాని ఆ ఉద్యోగమూ చెయ్యాలని లేదు. ఒకచోటకే వ్యక్తిని అంటిపెట్టుకుని ఉండడం నా స్వభావంలో లేదనుకుంటాను. జిప్సీలని ఉన్నారు చూడండి వాళ్ళు ఊరూరా తిరుగుతూంటారు. అటువంటి ప్రవృత్తి ఏదో నాలో ఉందనుకుంటాను. ఎవరితో చెప్పలేను ఈ దేశాన్ని విడిచి వెళ్ళిపోవాలని ఉంది—బర్మాకో, సింగపూరుకో.'

'తన్నతోంది' అని ఆవేశంతో అంటూ ఆమె చటుక్కున సిగ్గుపడిపోయింది. అతను తెల్లబోయి చూశాడు. ఆమె అర్థంలేకుండా గబగబా వెళ్లి కిటికీ తలుపులు తెరిచింది. చలిగాలి కొరడా ఝుళిపించినట్టుగా లోపలికివచ్చి తగిలింది.

'అబ్బ! చలి! తలుపులు వేసెయ్యండి.' అన్నాడు జగన్నాథం.

'వాన చాలామటుకు తగ్గింది' అంటూ తలుపులు వేసి ఆమె వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది.

అతను నవ్వుతూ యిలా అన్నాడు. 'ఇందాకట్నుంచీ మీరు నా ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పకుండా దాటవేస్తున్నారు. చెప్పండి, మీరు పెళ్ళిచేసుకోరా?'

'నన్నెవరు చేసుకుంటారు?' ఆమె నీరసంగా అంది.

'ఏం మీకేం తక్కువ?' అన్నాడతను.

ఆమె పెదవులు వణుకుతున్నాయి. అతను గమనించలేదు. అతను మళ్ళీ రెట్టిస్తూ 'ఇంతకాలం మీరు అవివాహితలుగా ఉండడానికి ఏదైనా ప్రత్యేక కారణం ఉందంటారా! లేక మీరు అవివాహితగానే ఉండదలచారా?' అన్నాడు.

ఆమె తన ముఖాన్ని రెండుచేతులతో కప్పుకుని 'మీకు తెలియదు, మీకు తెలియదు. మీకు తెలియకూడదు.' అంటూ గబగబా గదిలోంచి వెళ్లిపోయింది.

ఆమె వెళ్ళినవైపే నిశ్చేష్టుడై చూస్తూ వుండిపోయాడు జగన్నాథం. వెనకాలే వెళ్ళి క్షమించమని అడిగితే బావుంటుందనుకున్నాడు. కాని ఆమె వెంటపడడంకూడా పొరపాటేమో అని సంకోచించాడు. ఏమీ తోచక కిటికీ తలుపులు తెరిచాడు. సన్నగా వానపడుతోంది. దట్టంగా భయంకరంగా ఉంది అంతా చీకటి. ఆకాశాన ఒక నక్షత్రంకూడా లేదు. కప్పల అరుపులుమాత్రం ఘోరంగా అసహ్యంగా వినిపిస్తున్నాయి.

తలుపులు వేసి మంచంమీద మేను వాల్చాడు. ఊరికి దూరంగా ఉన్న యీ కొంప దెయ్యాలకొంప కాదుకదా అన్న ఆలోచన అతన్ని ఒక నిమేషమాత్రం భయావహుణ్ణి చేసింది. అతనికి చనిపోయిన మిత్రుడు జ్ఞాపకం వచ్చాడు. ఎందుకంత తొందరపడి, యీ స్నేహాల్ని అనుభవాల్ని వదులుకొని చచ్చిపోయాడు? అతని ఆత్మలాంటిది యింకా ఏదైనా భూమిమీద వుండి అతృప్తంగా తిరుగుతూంటుందా? ఇంత మిథ్యగా మాయంగా ఉన్న బతుకులో నిజానికి ఎవరి కెవరు! ఈ బాంధవ్యాల అనుబంధాల అర్థం ఏమిటి? ఎందుకు రమ అలాగ భయకంపితురాలై పరుగెత్తుకుపోయింది? ఎందుకు తను కష్టపడి ఆర్జించిన వెయ్యి రూపాయలూ చనిపోయే ఒక మిత్రునికి దానం చేయాలని స్వప్నంలో గాలిలో బయలుదేరి వచ్చాడు? వీరెవరు? ఆ పోలికలు తనలో ఎందుకు ఉండాలి? ప్రతి బతుకునీ ఏదో రహస్యంలో చుట్టబెట్టి అగోచరమూ అతీతమూ అయిన విధి నిరంకుశంగా ఎక్కడికో తెలియని చోటికి నడిపిస్తోన్నట్లు అనిపించింది అతనికి.

అతనికి గుండెలో ఏదో వెలితిగా తోచింది. తనలోని యీ అస్థిరత్వానికి అశాంతికి కారణం ఏమిటి? ఇలా పూర్తిగా దేశాలు తిరుగుతూ జీవితాంతం నాహూ గడపవలసిందేనా? తన కోసం యిల్లు, తనకోసమై ఎదురుచూసే, జీవించే ప్రాణి—అతడు తనలో తను నవ్వుకున్నాడు. ఎప్పటికీ తాను ఒకచోట స్థిరంగా ఉండలేదు. ఎప్పుడో ఎక్కడో గాలిపటానికి తాడు తెగిపోయింది. ఇలాగ శూన్యంలో ఏ బాధ్యతా లేకుండా గాలికి కొట్టుకుపోతూంటేనే బావుంటుందేమో!

ఆలోచిస్తూన్న అతనికి కునుకుపట్టింది. అప్పుడుకూడా అతని మనస్సు అనేకంగా ఆమెకోసమే నిరీక్షిస్తోంది. ఒక గంటలో అతనికి మెలకువ వచ్చింది. గుమ్మం తలుపులు బార్లా తీసివున్నాయి. నలువైపులా చూశాడు. ఆమె మళ్ళీ వచ్చిన జాడలేదు. గోడమీద గడియారంలో పన్నెండు దాటింది. అతని కేమీ తోచలేదు. ఆ గదిలో ఒక్కడూ అలాగ వుండడం దుస్సహమనిపించింది. మంచం దిగి మెల్లగా అడుగులు వేసుకుంటూ ముందువాలోకి వచ్చాడు. ఒక మూలగా కొడిగట్టిన దీపం మినుకు మినుకుమంటూ వుంది. ఆ తక్కువ కాంతిలో ముందువాలోని వస్తుజాలం అస్పష్టంగా అసంబద్ధ రూపాలతో కనపడుతోంది. కిటికీకి ఎదురుగా నల్లగా ఒక ఆకారం కనపడింది. ఏమిటా అని దగ్గరకు వెళ్ళేకొద్దీ స్త్రీరూపం ప్రస్ఫుటమైంది. రమ కిటికీకి ఎదురుగా కూర్చునివుంది. విడిపోయిన పొడుగాటి ఆమె కేశపాశం బుజాల్ని వీపుని ఒత్తుగా కప్పింది. అతను దగ్గరగా వెళ్ళి 'రమా' అని పిలిచాడు. ఆమె పక్కకు తిరిగి అతనివైపు చూసింది. దీపకాంతిలో ఆమె కన్నులు జలమయం అయి వుండడం చూశాడు. ఆమె కపోలాలమీద అశ్రుధారలు ప్రవహిస్తున్నాయి.

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది ఇది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని బలమును, కలిగించుటలో అత్యుత్తమమైనది. మేహములు, నిస్త్రాణ, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టము, మూత్రమువెంట శుక్లము పడుట, అతిమూత్రము, మొదలగువాటిని ఖండించి బలమును, కాంతిని వీర్యశక్తిని కలిగించుటలో అమోఘమైనది. 2 డబ్బీలు చాలును 20 తులముల డబ్బి రు. 3-8-0

సరా.—ప్రతి 20 తులముల లేహ్యమందున్నూ 3/4 తులం లోహభస్మ సింధూరముగాని, వంగభస్మ సింధూరముగాని కలిపి సేవించిన సమస్త రోగములు శీఘ్రముగా హరించుటలో సందియము లేదు.

వాతప్రకృతికి -లోహభస్మం 3/4 తులం రు. 3-0-0
ఉష్ణప్రకృతికి:- వంగభస్మం 3/4 తులం రు. 2-4-0

పోస్టేజి ప్రత్యేకము. అన్ని వివరములతో సహా క్యాటలాగు ఉచితము.

పి. సి. ఏ. అండ్ కంపెనీ

ఆయుర్వేద సమాజము.

పెరిదేపి పోస్టు : : నెల్లూరుజిల్లా.

'ఇలాంటి రమా ఏడుస్తున్నారా?' అన్నాడు జగన్నాథం వ్యథతో, సానుభూతితో. ఆమె చీర చెరగుతో కన్నీరు తుడుచుకుని లేచి నుంచుంది. అతి ప్రయత్నంమీద ఆమె ఏడుపు ఆపుకుంటూన్నట్టు అతను గ్రహించాడు. ఆమె చెయ్యిపట్టుకుని 'లోపలికి రండి. ఈ చలిగాలిలో కూర్చుంటే ఉదయానికి ఏ న్యుమోనియానో కూడా రావచ్చును.' అంటూ గదిలోకి తీసుకువెళ్ళాడు. 'ఇలాగ మంచంమీద కూర్చోండి. ఈ క్షణంలో మిమ్మల్ని చూస్తే ప్రపంచంలోని బాధఅంతా మీలోనే ముద్దకట్టుకుందా అనిపిస్తోంది.' అంటూ ఆమె వద్దువద్దంటూన్నా ఆమెను మంచంమీద కూర్చోపెట్టి ఆమెకి కొంచెం దూరంగా కూర్చున్నాడు.

"ఇప్పుడెవరైనా వచ్చి మన యిద్దర్నీ చూస్తే నేను మిమ్మల్ని హింసిస్తోన్నట్టుగా వూహించుకుని నన్ను జైల్లో పడేయించాలని చూస్తారు. అవునా?" అన్నాడతను నవ్వుతూ.

ఆమె కన్నీళ్ళలోంచి నవ్వింది.

"అయితే ఇప్పుడు చెప్పండి. విజయుడెవరు?' అని అడిగాడతను. ఆమెని మాటల్లో పెట్టి, హృదయభారాన్ని వెళ్ళబోయించినట్లయితే కొంత ఉపశమనం కలుగుతుందని అతను ఉద్దేశించాడు.

'నా బాల్యస్నేహితుడు.' అందామె.

'ఊఁ!'

'నేను చదువుకునే రోజుల్లో అతని పరిచయం కలిగింది. ఎప్పుడు చూసినా ఎంతో ధైర్యంగా, ఉత్సాహంగా వుండేవాడు. తల్లితండ్రీ లేని నన్ను చూసి జాలిపడేవాడు. ఇంట్లోనుంచి డబ్బు దొంగిలించి తీసుకొచ్చి నాకెన్నో కొనిపెట్టేవాడు.'

ఆమెకళ్లు స్మృతిపూర్వకమైన గర్వంతో మెరిశాయి.

'తర్వాత!' అన్నాడతను.

'కాని ఆ దొంగతనాలకి అతను విపరీతంగా కఠినమైన శిక్షలని అనుభవించేవాడు పాపం. అతనికి సవతితల్లి వుంది. ఆమె చాలా క్రూరురాలు. తండ్రి ఆమెకి దాసుడు. నాకోసమై అతను దెబ్బలు తినడమూ, తిండిలేక మాడడమూ సహించలేకపోయేదాన్ని. అతన్ని బతిమలాడుకునేదాన్ని యిటువంటి పనులు చెయ్యొద్దని. అతను వినేవాడు కాదు. 'నీకోసం ఏమైనా చేస్తాను. నీకొక్క నిముషం ఆనందం కలిగించడానికి వెయ్యేళ్ళ నరకమైనా అవలీలగా అనుభవించగలను.' అనేవాడు.

'స్కూలు వదలగానే ఒక నిర్ణీత స్థలంలో కలుసుకొనేవాళ్లం. ఇద్దరమూ అలా తోటలలోకి పొలాలలోకీ వెళ్ళేవాళ్ళం. ఆటలాడేవాళ్ళం. పాటలు పాడేవాళ్ళం. జామిపళ్లూ రేగిపళ్లూ తింటూ గంటలు నిముషాల్లాగా గడిపేవాళ్ళం. స్వచ్ఛమైన అనంతమైన నీలాకాశంకిందా వెచ్చని పచ్చని మెత్తని భూమ్మీదా ఎన్నో స్వప్నాలు కనేవాళ్లం. నన్నే పెళ్ళిచేసుకుంటాననేవాడు. నన్నే ప్రేమించాననేవాడు.

'చీకటిపడగానే అనాథశరణాలయానికి బిక్కుబిక్కుమంటూ వెళ్లేదాన్ని. అక్కడ వార్డెన్ పెద్దపులిలాగ నాకోసం కనిపెట్టుకుండేది. భోజనంలేకుండా చీకటిగదిలో నన్ను తోయించి తాళం వేసేది. రాత్రంతా ఏడుస్తూ బాధతో భయంతో గడిపేదాన్ని. కాని తెల్లవారగానే, ఎప్పుడు సాయంత్రమవుతుంది, ఎప్పుడు విజయుణ్ణి కలుసుకుంటాను అని నిరీక్షిస్తూ ఉండేదాన్ని. అతనొకడే నా ఆశ, నేను బతకడానికిగల అర్థం.

'కాని మనం వూహించినట్టుగా, కోరుకున్నట్టుగా ఎక్కడైనా జరుగుతుందా చెప్పండి. రోడ్డంతా సవ్యంగా చదునుగా వున్నట్టే వుంటుంది. కాని మలుపుతిరిగేటప్పటికి బ్రహ్మాండమైన అగాధం నోరు తెరచుకుని అప్రమత్తుడైన పాంథుణ్ణి అమాంతం మింగివేస్తుంది. అక్కడ ఎర్రని అక్షరాలతో 'అపాయం' అని బోర్డుకూడా వుండదు. ఇంటా బయటాకూడా విజయుడికి పరిస్థితులు దుస్సహమయాయి. బి. ఏ. చదువుతూండగా అతనికి వివాహం చెయ్యడానికి సవతితల్లి దీక్షవహించింది. అన్నీ స్థిరపరిచింది. విజయుడు ఎదురుతిరిగాడు. బెదిరించాడు. ఒకరాత్రి సంభవించిన పెద్ద దెబ్బలాటలో యినుప కమ్మీతో సవతితల్లి తలమీద బలంగా కొట్టాడు. ఆమె పరిస్థితి ప్రమాదకరంగా వుంది. రాత్రికిరాత్రి విజయుడు పరారి అయిపోయాడు. తండ్రి పోలీసులకు రిపోర్టు యిచ్చాడు. అతని ఆచూకీ దొరకలేదు. మూడు నెలల అనంతరం నాకో ఉత్తరం వచ్చింది. అందులో రెండేరెండు వాక్యాలున్నాయి. తాను సైన్యంలో చేరినట్టూ, బతికి బాగుంటే ఎప్పుడో ఒకప్పుడు కలుసుకుంటాననీ మాత్రం రాశాడు. అంతే. యుద్ధం ముగిసింది ఎన్నో ఏళ్లు గడచిపోయాయి. కాని యీనాటివరకూ అతని జాడలేదు.'

ఆమెగొంతు క్రమక్రమ క్షీణమూ, గాద్గదికమూ అయిపోయింది. ఆమె కాసేపాగి మళ్ళీ యిలా చెప్పింది. 'ఓసారి చెట్టుమీద నుంచి పడినప్పుడు విజయుడికి ఎడమకణతపక్కగా గాయం తగిలింది. క్రమేణా అది మచ్చగా మారింది.' ఆమె జగన్నాథంకేసి తీక్షణంగా చూసింది. 'అదిగో అక్కడ మీకు ఏదో మచ్చవుంది. మీరు విజయుడు కాదా? చెప్పండి. నిజం చెప్పండి. నన్ను మోసగించకండి నన్ను బాధపెట్టకండి.' ఆమె ఉద్రేకంతో దీనంగా ప్రాధేయపడుతూ అడిగింది.

జగన్నాథం ఆమెని, పరిస్థితిని అర్థంచేసుకున్నాడు. శాంతంగా 'నేను నీ విజయుణ్ణికాను. రమా. అలా చిన్నపిల్లలాగ ఉద్రేకపడిపోవడం మంచిదికాదు.' అన్నాడు.

గదిగుమ్మం దగ్గర ఎవరో నడిచినట్టు చప్పుడయింది. ఇద్దరూ అటువైపు చూశారు ఎవరూ లేరు. అతను తిరిగీ ఆమెని ప్రశ్నించాడు. 'అనాథాశ్రమంలో మిమ్మల్ని ఎవరు చేర్పించారు?'

'నాన్న.' అందామె.

'మీ తండ్రి నెరుగుదురా?'

'ఎరుగుదును.'

'ఆయన వుండగా—ఆయనే స్వయంగా మిమ్మల్ని శరణాలయంలో చేర్పించవలసిన అవసరం ఏముంది?'

'అదంతా ఒకగాథ.' ఆమె బరువుగా నిట్టూర్చింది.

'అంటే...?'

'నాన్న చాలా దుఃఖజీవి, సంస్కారవాదీ, విప్లవవాదికూడా.

తప్పక తలుపులాలిని పిల్లాపెద్దలంతా బంధుత్వమూ, సమాజం పెద్దలూ అతన్ని వలివేశాగా నాన్న ఆరోజుల్లో ఒక రహస్య విప్లవ సంఘంలో సభ్యుడుగా ఉండేవాడు. ఎన్నోసార్లు జైలుకి వెళ్ళి వచ్చింపుకు వచ్చేవాడు. ఒకసారి పోలీసులకి ఈ సంఘానికి పెనుకొట్లాట జరిగింది. అందులో నాన్న తుపాకిదెబ్బవల్ల గాయపడాడు దానిఫలితంగా ఒక కాలు శస్త్రచికిత్స చేసి తీసివేశారు. కుంటివాడూ అనారోగ్యవంతుడూ అయిన తండ్రి అమ్మనూ నన్నూ పోషించలేకపోయేవాడు అమ్మ దిగులుతో వ్యాధితో మరణించింది. నాన్న చేసిన త్యాగాన్ని, దేశసేవ ఎవరూ గుర్తించుకోని కొంచెం సహాయమైనా చెయ్యలేరు. కర్ర సాధారణంగా నేనుకొని పాతవాళ్లు వెళ్లి యాచనచేసి నన్ను పోషించేవాడు. క్రమేణా నాన్నకి జీవితం మీద విరక్తి కలిగింది. బతకడమే పెద్దబరువై పోయింది.

"ఒకరోజున అర్ధరాత్రి నిద్రపోతున్న నన్ను లేపి తనతో రమ్మన్నాడు నాకు అప్పుడు ఏడెనిమిదేళ్ళవయస్సు తనతో కూడా చీకట్లో నడిపించుకు వెళ్ళాడు. ఎత్తైన ప్రహారీగోడలు చుట్టూవున్న ఒక పెద్దయింటికి తీసుకువెళ్ళాడు. అది అనాథ శరణాలయం. శరణాలయ నిర్వాహకురాల్ని మా నాన్న బాగా ఎరుగునట. ఆవిడకి నన్నప్పగించాడు ఆమె చేతికో ఉత్తరం ఇచ్చి పెద్దదాన్ని చూసి నాకిమ్మన్నాడు ఒకచేత్తో కర్ర ఆనుకుని ఒకచేత్తో నా ముఖం పట్టుకుని కన్నీళ్ళతో "అమ్మడూ ఇకనుంచి యీవిడే నీకు అమ్మ. జాగ్రత్తగా ఉండమ్మా" అని శిరస్సుమీద ముద్దుపెట్టుకుని కర్రని టకటకమని చప్పుడు చేస్తూ వెనక్కి తిరిగిచూడకుండా వెళ్ళిపోయాడు. నేను భయంతో "నాన్నా! నాన్నా!' అని గట్టిగా అరిచాను. ఆ ఆక్రోశం చీకట్లో మార్మ్రోగింది. ఉదయానికి నాన్న ఆత్మహత్య చేసుకున్నట్టు ఊరంతా చెప్పుకున్నారు' ఆమె బాధతో కంపించిపోతూంది. మంచంపట్టెని గట్టిగా నొక్కిపట్టుకుంది. ఇంకా ఇలా చెప్పుకుపోయింది.

'ఇప్పటికీ ఆపిలుపు చీకటివేళల హృదయవిదారకంగా ప్రతిధ్వనిస్తున్నట్టే ఉంటుంది నాకు ఆశ్రమ నిర్వాహకురాలు చాలా దయాహృదయంకల మహిళ. ఆవిడే వుండకపోతే నా బ్రతుకేలాగ అయిపోయివుండేదో కాదు కాని రెండుసంవత్సరాల అనంతరం ఆమె కూడా చనిపోయింది'

'ఆ ఉత్తరంలో ఏమని రాశాడు మీ నాన్న?' అని అడిగాడు జగన్నాథం.

'నేను జీవితసమరంలో చిత్తుగా ఓడిపోయినవాణ్ణి అంగుళి నిన్ను దిక్కులేనిదానిగా ఒంటరిదానిగా చేసి పోతున్నాను కాని ఒక్కటిమాత్రం మరచిపోకు. నీతండ్రి ఏంచేసినా ఒక్క ఆదర్శం కోసమూ, ఒక విశ్వాసంకోసమూ చేశాడు. అంతేకాని నీచమైన పాపమైన ఏపనీ చెయ్యలేదు ఏలోకంలోవున్నా, నీ సుఖాన్నీ, అభివృద్ధినీ కాంక్షిస్తూంటాను." అని రాసి వుంది' అందామె

దుఃఖపూరితమైన యీ గాథతో గాలి అంతా బరువెక్కినట్టనిపించింది అతనికి. ఇద్దరూ కొన్ని నిముషాలు మౌనంగా వున్నారు. అతనే మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు. 'మరి యీ వూరు ఎలా వొచ్చావు రమా? ఈ అవ్వ ఎవరూ?'

ఆమె సంకోచంతో సాశ్రునయనాలెత్తి చూసింది. 'చెప్పు రమా నాదగ్గర ఏం చెప్పడానికీ నీకు సంకోచం అనవసరం ఈ విషాదయాత్రలో నేనూ ఒక సహచరుడినే.' అన్నాడు జగన్నాథం.

'విజయ్‌నాయుడు — అదే విజయుడి అల్లుడుగా — చచ్చిపోయాక నాకు బతుకంతా శూన్యమైపోయింది చాలాకాలం అతనికోసం వేచివున్నాను. కొందరు అతను యుద్ధంలో చనిపోయాడన్నారు. అతన్ని తలచుకుని రోజూ ఏడుస్తూ దిగులుగా వుండేదాన్ని. ఆశ్రమం అప్పుడు వ్యాపారుల చేతుల్లో వుండేది. నానా కష్టాలూ పడేవాళ్ళం. బ్రతుకు దుర్భరమైపోయింది. అప్పుడు...' ఆగిందామె.

'అప్పుడు?'

'ఒక పెద్దమనిషి తీయనిమాటలు చెప్పి నమ్మించి నన్నీవూరికి తీసుకువచ్చాడు. ఇక్కడ హోటల్లో మకాంపెట్టాడు ఒకరోజున ఉదయం లేచి చూసేటప్పటికి అతనుగాని పెట్టె బేడాంగానీ మాయమయ్యాడు కట్టుబట్టలతో ఉన్న నన్ను వీధిలోకి గెంటేశారు అవమానంతో ఆకలితో చచ్చిపోదామనుకుంటూన్న నన్ను అవ్వ చూసింది. అప్పట్నుంచీ యిక్కడ అవ్వతో ఉంటున్నాను.'

'అవ్వ నీకేమీ కాదన్నమాట!'

'కాదు'

మా ఖాతాదారులకు, శ్రేయోభిలాషులకు హృదయపూర్వక
ఉగాది అభినందనలు.

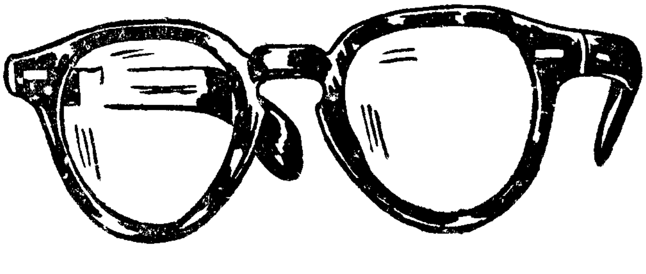

* అద్దాలు సానపట్టుటకు పరికరములు కల లాబరేటరీ మా ఆవరణలోనే వున్నది
* డాక్టర్లు సూచన ప్రకారం సాంకేతికంగా పరిపూర్ణమైన అద్దాలు వేసియివ్వగలము.
* నాణ్యత సేవ, సౌజన్యము మా ప్రత్యేకత.

రాధా బ్రదర్స్
కంటి అద్దముల వ్యాపారము
174 బ్రాడ్వే మద్రాసు-1. ఫోను: 4193

SWASTIK.

'అయితే నువ్వెక్కడ...' అని అతను ఏదో అనబోతూంటే ఆమె చేతులతో తన ముఖాన్ని కప్పుకుని 'ఇంక నన్నేమీ అడగకండి. నన్ను చంపకండి' అని వెర్రిగా కేకలు వేసింది.

జగన్నాథం తెల్లబోయాడు. ఆమె మంచంమీద బోర్లపడి వెక్కి వెక్కి యేడుస్తోంది. ఆమెకి ఉపశమనం బదులు తీవ్రమైన దుఃఖాన్ని కలిగించానే అని బాధపడ్డాడు జగన్నాథం. తెల్లని పక్కమీద ఆమె జట్టు విప్పిన నెమలిపురిలా వుంది. వేటగాడి బాణం చేత దెబ్బతిన్న కపోతంలాగా విలవిలలాడుతోంది ఆమె. అతనికేం చెయ్యాలో తోచలేదు. ఇబ్బందిగా దిక్కులు చూశాడు. అతని మనస్సు సానుభూతితో, జాలితో నిండిపోయింది. అనుకోకుండా అతని కళ్లు రెండూ తడిఅయినై.

ఎన్నేళ్ళనుంచో దాచుకున్న యీ అపరిమిత దుఃఖాన్ని విజయుడిలాగ కనపడే తనముందు ఒక ఆత్మీయత ననుభవించి బహిర్గతం చేసిందనుకున్నాడు. సుకుమారంగా పువ్వులాగా ఉన్న యీమెకి యింత బరువుని ఇన్నాళ్ళు మోసుకునే శక్తి ఎక్కడనుంచి వచ్చిందా అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఎన్ని సుఖాలూ సదుపాయాలూ ఉన్నప్పటికీ మనస్సులోని ఒంటరితనం ఎంత భయంకరంగా ఉంటుందో అతనికి తెలిసివచ్చింది. అది పెద్ద సహారాయెడారిలా వ్యాపించి ఉంటుంది. అక్కడ నీళ్లు దొరకవు, అడుగుజాడలు కనపడవు. బ్రతుకు వాసన ఉండదు. అక్కడ నుండే కాలే యిసుకమాత్రం అనంతంగా పరచుకుని వుంటుంది. ఎవరూ ఆ యెడారిలో ఉండలేరు. బ్రతకలేరు. తనలో, రమలో ఆఖరుకి అవ్వలో కూడా ఎడారి. ఆ యిసుకలో కాళ్లుమాడుతూ బ్రతుకునీడ్చుకుంటూ నాలిక పిడచకట్టుకుపోతూంటే ఒయాసిస్సులకోసం కొనవూపిరితో కూడా వెతుక్కుంటూ ఉంటారు.

ఈ ఆలోచనతో క్షణమాత్రం అతనిసర్వాంగాలూ కంపించాయి. అతను నిలదొక్కుకుని, ఏడుస్తున్న రమకేసి చూశాడు. ఆమె వీపుమీద చెయ్యివేసి 'రమా' అని మృదువుగా పిలిచాడు. ఆమె మాట్లాడలేదు

'రమా ఒక్కమాట చెప్పనా-' అన్నాడు మళ్లీ.

'ఏమిటి చెప్పండి.' అంది అలాగే బోర్లాపడుకుని.

'ఇక్కడకువచ్చి నిన్ను చూసినప్పటినుండీ నాలో ఒక అశాంతి రేగింది. ఇంతవరకూ ఏ సందేహాలూ లేకుండా కులాసాగా మొండిగా జీవితాన్ని గడిపేస్తున్నాను. బుద్ధిపూర్వకంగా మనస్సునీ చర్మాన్నీ మొద్దుబారిపోయేటట్లు చేసుకుంటున్నాను. నిన్ను చూశాక ఎన్నాళ్లనుంచో నీకోసమే వెతుకుతూన్నట్టనిపించింది. ఇప్పుడు నేను తెలుసుకున్నాను రమా. నాకు నువ్వు కావాలి.' అన్నాడు జగన్నాథం.

రమ ఏడుపు ఆపింది. లేచి కళ్లుతుడుచుకుంటూ ఆశ్చర్యంగా అతనికేసి చూసింది.

'చీకటో వెళ్ళే పాంథుడికి దీపంకన్న మరో పాంథుడు ఎక్కువ ధైర్యాన్నీ విశ్వాసాన్నీ యివ్వగలడు రమా. మన యిరువురి జీవితాల్నీ ఏకం చేసుకున్నట్టయితే, మనకొక ప్రశాంతీ, ధ్యేయమూ కలుగుతాయని ఆశగా ఉంది. నేను నిన్ను—ప్రేమిస్తున్నాను రమా.'

'నిజంగానా?' నమ్మలేని కళ్ళతో అడిగింది రమ.

'నిజం. తెగిపోయిన దారాల్నీ. తంతుల్నీ చేర్చి ముడెట్టుకొంటేగాని జీవితాలు ప్రగతి తప్పి యిలాగే శిథిలమై నామమాత్రం లేకుండా నశించిపోతాయి. నన్ను నమ్ము రమా. నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటాను నీకిష్టమేనా?'

'మరి బర్మా, సింగపూర్—ఎక్కడికీ వెళ్ళరా?'

'వెళతాను, నువ్వు నా భార్యవైతే'

ఆమె అతనికళ్ళలోని నిజాయితీనీ, నిశ్చయాన్నీ చూసింది. ఆనందం ఎక్కడనుంచో సంగ్రహించుకునివచ్చి ఆమె ముఖాన్నీ, దేహాన్నీ మెత్తని వెలుతురుతో నింపింది. ఆమెకళ్లు పెద్దవై ప్రకాశించాయి. ఒక్కసారి పెలవివారగా నవ్వింది. వెర్రిఆవేశం ఆమెని ఆవహించింది. మైకం కమ్మినట్టయింది. అతన్ని తనవైపుకి లాక్కుని, అతని శిరస్సుమీదా, బుగ్గలమీదా, రొమ్ముమీదా గబగబా ముద్దుపెట్టుకుంది. అతని కూపిరాడక 'అబ్బ వదులు వదులు రమా!' అన్నాడు. ఆమె కలకలానవ్వి మంచంమీదనుండి దిగి ఇప్పుడే వస్తానంటూ గదినుండి రివ్వున వెళ్లిపోయింది.

గది దాటగానే ముసలిది కంగారుగా అక్కడనుండి వెళ్లిపోవడం చూసింది. దగ్గరవెళ్లి కోపంతో 'అవ్వా. నువ్వు చాటుగా నిల్చుని మామాటలు వింటున్నావా?' అని అడిగింది.

'లేదు పిల్లా. లేదు లేదు' తడబడుతూ అంది ముసలిది.

'గుమ్మం దగ్గర ఏం చేస్తున్నావ్ ఇంత రాత్రివేళ.'

'నీతోడు పిల్లా. నే నొక్కమాట వినలేదు. తాళం చెవుల కోసం వెతుక్కుంటూ వచ్చానలాగ.' అంది ముసలిది.

'నీబుద్ధి మారదు ముసలిపీనుగా' అంటూ విసుగ్గా యింకో గదిలోకి వెళ్లిపోయింది రమ.

జగన్నాథం ఒక్కడూ గదిలో మంచంమీద దిండ్లానుకుని కూర్చుని ఆమెకోసం నిరీక్షిస్తున్నాడు. అతని మనస్సెంతో తేలికైంది. వర్షం ఎక్కువయింది. రేకుమీద చినుకులుపడిన శబ్దం కూడా ఎక్కువయింది. కొంతసేపటికి రమ గదిలోకి వచ్చింది. రమ కన్నముందుగా సుతారపు అత్తరువాసన గదిలోకి వ్యాపించింది. ఆమె ముఖానికి స్నో, పౌడరూ ఉపయోగించింది. ఇందాకటి కన్నీటి చారలూ, బాధయొక్క నీడలూ లేవు. తెల్లని పల్చని చీర కట్టుకుంది. జుట్టు దువ్వుకుని సిగగా చుట్టుకుంది. నవ్వుతూ, సిగ్గుతో హాయితో రాజహంసలా వచ్చే ఆమెని చూడగానే అతని హృదయం ఆనందంతో నిండింది.

అతను లేచి ఆమెను మంచంమీద పరుండబెట్టి పక్కనే కూర్చున్నాడు. ఆమె కళ్లల్లోకి చూస్తూ 'నువ్వు అమాయకురాలివి రమా. ఇంక నిన్నెప్పుడూ ఏడవనివ్వను. ఏడుపు నీ బ్రతుకులోకి రానివ్వను.' అన్నాడు.

ఆమె తన చేతివేళ్లు అతని చేతివేళ్లలోంచి పోనిచ్చి 'మీరు నన్ను తప్పక పెళ్లిచేసుకుంటారు కదూ. ఇక్కడనుంచి వెళ్లిపోతాం కదూ.' అంది.

'తప్పకుండా. ఈ వర్షం తగ్గగానే బయలుదేరి వెళ్లి అన్ని ఏర్పాటూ చేసి ఒక వారంరోజుల్లో నిన్ను తీసుకు వెళ్లడానికి వస్తాను.'

'మీరు రాకపోతే–' భయంగా అడిగింది రమ. ఆమె కళ్లల్లో భయం సుళ్లుతిరగడం చూశాడు జగన్నాథం.

'ఎందుకు రాను రమా. నీకిటువంటి అనుమానం ఎందుకు కలగాలి?' అన్నాడు.

'అయితే వొట్టెయ్యాలి.' అంది ఆమె.

అతడు నవ్వుతూ ఒట్టు వేశాడు. ఆమె నిట్టూర్చి కన్నులు మూసుకుంది: మనస్సుయొక్క అగాధపు చీకటిలోయలో కాంతి మార్గం తెరచుకుంటూన్నట్లనిపించింది ఎర్రని ఆమె పెదవులు దేనికోసమో వెతుకుతూన్నట్లు కదిలాయి. ఆమె ముఖంలో తృప్తి వెయ్యి రేకుల పద్మంలా విరిసింది.

'నువ్వు చాలా అలసిపోయావు. కాస్సేపు నిద్రపో రమా.' అన్నాడు జగన్నాథం.

'మీరు...?' అడిగింది రమ.

'నేనిలాగే కూర్చుని ఆలోచిస్తూంటాను.'

'నాకు కాపలా కాస్తుంటారా!' అని నవ్వింది రమ కన్నులు మూసుకునే.

'అవును. ఎవరిసొమ్మని వాళ్లు భద్రంగా చూచుకోవాలి కదా!' అన్నాడు జగన్నాథం.

పెంకితనంలో వికసించడానికి ఒప్పుకోని ఎర్రని మొగ్గలాగ వున్నాయి ఆమె పెదవులు. జగన్నాథం వంగి పెదవుల్ని మెల్లగా మృదువుగా ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. రమ అతని చేతిని తీసుకుని తన గుండెలమీద పెట్టుకుంది. అతనిచేతిమీద తన చేయి కప్పింది.

'ఈ చేయి నిలాగే ఉంచండి. ఇంక నాకు భయం లేదు. హాయిగా నిద్రపోతాను.' అంది రమ. అతనేవో కబుర్లు చెబుతూంటే వింటూ నిద్రలో లీనమయిపోయింది.

ఈ విచిత్ర సంఘటన గూర్చి, తన హఠాన్నిర్ణయాన్ని గూర్చి యింకా విస్మయంగా ఆలోచిస్తున్నాడు జగన్నాథం. అతని చెయ్యి ఆమె గుండెలమీదనే వుంది. ఆ చేతిమీద ఆమె చెయ్యి వుంది. అలాగ ఎంతసేపు కూర్చుని ఆలోచించాడో అతనికే తెలియదు. గది గుమ్మం దగ్గర ఎవరో తచ్చాడుతూన్నట్టుగా అనిపించి నిదానించి చూశాడు. ముసలిది! సైగ చేస్తోంది. రమ్మని చేయివూపుతోంది. రమకి నిద్రాభంగం కాకుండా మెల్లగా తన చేయి విడిపించుకుని చప్పుడు కాకుండా గది దాటి వెళ్లాడు.

'ఎందుకవ్వా పిలిచావు?' అన్నాడు. ముసలిది అతన్ని మండువాలో మూలకు తీసుకు వెళ్లింది.

'అమ్మాయి బాగా నచ్చిందా బాబూ?' అంది.

'నచ్చింది' అన్నాడు జగన్నాథం నవ్వుతూ.

ముసలిదానికళ్లు కుత్సితపు వూహతో సన్నగా ముడుచుకున్నాయి. వెకిలిగా నవ్వి 'మారాజులు మీరు. గొప్ప ప్రభువులు.' అంది.

జగన్నాథం రమ లేస్తుందేమోనని 'త్వరగా చెప్పు అవ్వా!' అన్నాడు. ఆమె నమ్మరన్న హస్తాన్ని ఆమె గుండెలమీంచి తీయడం కూడా ఏదో ద్రోహంలాగా అనిపిస్తోంది అతనికి.

'నువ్వే కాదు బాబూ ఏ అయ్య చూసినా నచ్చిందన్నవాడే కాని తిరిగి మాట పలికినవాడు లేడు. ఒక రాత్రికి రెండొందలు, మూడొందలు యిచ్చిన మారాజులే అందరూ. అందరిలాంటిది కాదు బాబూ నాపిల్ల. వజ్రం, వైడూర్యం. దాని వొయ్యారం దాని రుచీ మీలాంటి ప్రభువుకి తెలుస్తుంది. అందుకే అయిన వాణ్ణీ కానివాణ్ణీ గుమ్మం ఎక్కనివ్వను. ఎంచుకోడంలో దానికున్న తెలివి గొప్పది బాబూ. మనసు కాకపోతే ఎంత గొప్పవాడైనా పొమ్మంటుంది.' అంది ముసలిది.

'ఇంతకీ నువ్వు చెప్పేదేమిటి?' అన్నాడు జగన్నాథం విసుగ్గా.

'మరేం లేదు బాబూ నీకన్నాళ్లు మనసైతే అన్నాళ్లూ అనుభవించు. నువ్వు లోటుచేస్తావా బాబూ మారాజు బిడ్డవి. ఒక రాత్రికి రెండొందలు తక్కువ కాకుండా యిస్తావు. నాకు తెలుసును. నీ ఠీవి నీ మాటే చాలు బాబూ, నీలోతు తెలుసుకోడానికి. ఏదో లేనివాళ్లం. మీ లాంటివాళ్లు దయదలిస్తే నాలుగు రోజులు మీ పేరు చెప్పుకుతింటాం.'

జగన్నాథానికీ మాటా యీ తీరూ అసహ్యం అనిపించింది. 'ఇదుగో అవ్వా. రమని నేను పెళ్లి చేసుకోబోతున్నాను.' అన్నాడు.

ముసలిది ఫక్కున నవ్వింది. ఆ నవ్వు కొన్ని వందల కప్పల్ని బుట్టలో చుట్టబెట్టి ఊపిరాడకుండా నొక్కుతూంటే వచ్చిన ధ్వనిలాగ వుంది

'మాకు పెళ్లేమిటి బాబూ!' అంది.

'చూడవ్వా, రమ చాలా కష్టాలు పడింది. రమ చింతతో కృశించిపోతోంది రమని నేను ప్రేమించాను. పెళ్లి చేసుకుంటానని వాగ్దాన మిచ్చాను.' అన్నాడు జగన్నాథం.

'వెర్రోడా!' అంటూ మళ్లీ విరగబడి నవ్వింది ముసలిది.

'ఏం?' అర్థంకాలేదామెనవ్వు జగన్నాథానికి.

'నువ్వుకూడా నమ్మేశావా బాబూ. అదంతా నటన బాబూ, నటన. ఎప్పుడూ ప్రతీవాళ్లదగ్గరా యిలాగే కల్పించి చెప్పుతుంది. వాళ్లు జాలేసి యింకో వంద ఎక్కువిచ్చేవారు. నీకనుభవం తక్కువ. లేతమనిషివి. ఇట్టే నమ్మేశావ్.' అంది ముసలిది అతన్ని కనిపెడుతూ.

జగన్నాథానికి కోపం వచ్చింది; సంశయమూ కలిగింది.

'రమ మోసం చెయ్యదు.' అన్నాడు సందేహంగా.

'తాను దిక్కులేనిదానినని చెప్పిందిగదూ. నువ్వు తను చిన్నప్పుడు ప్రేమించిన బుల్లోడిలా ఉన్నావంది కదూ. తండ్రి ఉరిపోసుకు చచ్చిపోయాడంది కదూ. వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది కదూ.' గబగబా అడిగింది ముసలిది, జగన్నాథం స్తంభించిపోయాడు.

'అంతా నటన బాబూ నటన. ఇలాంటి తప్పుడు వేషా లెయ్యొద్దని ఎన్నోసార్లు చెప్పాను. వినదు కదా బాబూ. నా కిలాంటి అబద్ధాలూ వేషాలూ నచ్చవు బాబూ. మనమామూలు మనకి చాలు

అటువంటి మోసాలు చేశ్యారు. ఎప్పటికేనా ప్రమాదం అని చెప్పాను. ఇదిగో ధర్మప్రభువు కొబట్టి నీతో చెప్పాను. ఎక్కడా అనకు బాబూ, మా కూడు పడిపోతుంది ' అంది ముసలిది, ఉత్సాహంగా.

జగన్నాధానికి నోట్లో ఏదో అరుచి పుట్టినట్లయింది. వెగటుగా అసహ్యంగా అనిపించింది. కోపంతో అతని కళ్ళు జ్వలించాయి. 'అయితే ఈ రోజు రాత్రి మీరు పిలిచి ఉంచమన్నందుకు డబ్బివ్వాలి. అంతేనా.' అన్నాడు.

'అంతే బాబూ. ఒళ్ళమ్ముకుని బతికేవాళ్ళం. మా కింకేం కావాలి బాబూ. ఇందాకా నాదగ్గరకొచ్చి 'ఈమాట మన్నడుగు నాకు సిగ్గేస్తుంది' అని మరీ మరీ చెప్పింది. 'ఆఖరికి బజారుదానా అయినా కొంత తీసుకో అవ్వా' అని పీక్కుతింది. 'మా రాజా అన్యాయం చేశ్యాడు పిల్లా వుత్తింగానూ ఇవ్వా' అని కూకలేశాను బాబూ' అంది ముసలిది వినయంగా.

'సరే అయితే' అన్నాడు జగన్నాధం. గబగబా గదిలోకి వెళ్ళాడు. బద్దలవబోతున్న అగ్నిపర్వతంలాగ వుంది, అతని మనస్సు. మంచంమీద నిశ్చింతగా పడుకున్న రమ సమ్మోహితమైన వస్తువులాగా కనపడింది. మెడపిసికి చంపెయ్యాలన్నంత కోపంతో మంచందగ్గరికి వెళ్ళాడు. అప్రయత్నంగా అతని చేతుల లోని కండరాలు పురిపెట్టిన తాళ్ళలాగ బిగుసుకుపోయాయి. పళ్ళు బిగించాడు. ఇంతలో మళ్ళీ ఏమనుకున్నాడో తన పెట్టెను పట్టుకుని మంచంమీదకు విసిరాడు. కోట్ లేసు చేత్తో పట్టుకుని పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ ముందువాలోకి వచ్చాడు. చీకటి. వర్షం కురుస్తూనేవుంది. 'వెళ్ళిపోతున్నావా బాబూ.' అంది ముసలిది సమాధానం చెప్పకుండా మెట్లు దిగి సందుదాటి వడివడిగా చీకట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. ముసలిది విజయసూచకంగా, వికృతంగా ధ్వని చేసింది ,

రమకి మెలకువ వచ్చేటప్పటికి అయిదుగంటలు దాటింది. చీకటి పలచబడుతోంది. నల్లని చీకటి బూడిదరంగుగా మారుతోంది. చావులోంచి భయంలోంచి ఏదో కొత్త లోకంలోకి కాంతిలోకంలోకి వచ్చినట్లనిపించింది రమకి. ఆమె కళ్ళు తెరుస్తూనే చిరునవ్వు నవ్వింది. బయట వానకురుస్తూన్నా, ఆకాశం మేఘావృతమై వున్నా, చలిగాలి నాగుల్లాగ బుస్సలుకొడుతున్నా, ఆమెలో ఒకానొక వసంతప్రభాతసూర్యుడు వెచ్చని తెల్లని కిరణాల్ని ప్రసరించాడు.

బద్ధకంగా ఆవులించి పక్కకు చూసింది రమ. అక్కడ జగన్నాథం లేడు. లేచి కూర్చుని గది అంతా చూసింది.

జగన్నాథం ఎక్కడా కనపడలేదు. కంగారుగా మంచం దిగి ముందువాలోకి వచ్చింది. అవ్వ చీపురుతో తుడుస్తోంది. ఆత్రుతతో 'ఆయనేరీ అవ్వా?' అని అడిగింది

'వెళ్ళి పోయా—

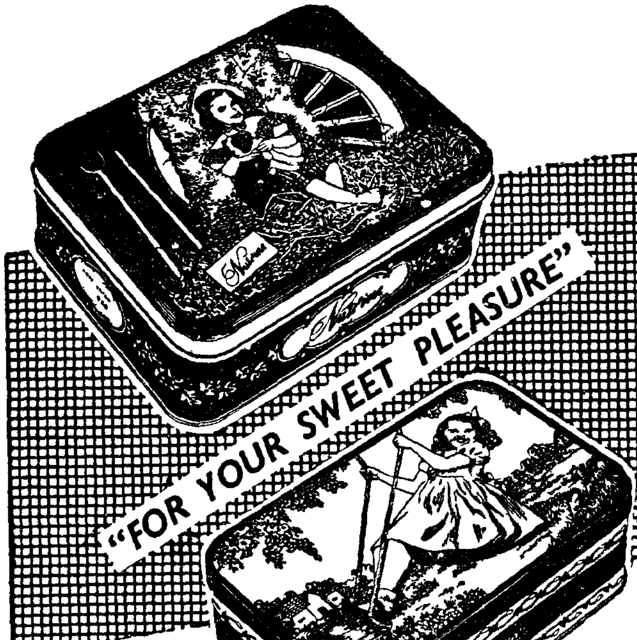

Nutrine

మిఠాయిలు

రుచ్యమైన మీగడవంటి న్యూట్రియన్ 'టాఫీలు' మీకు చిరకాలము వుండునట్టి అందమైన డిబ్బీలలో వస్తున్నాయి.

న్యూట్రియన్ టిన్నులు సామానులకు గాక విందుగా వుండును. కావున మీరు ఎక్కువ 'టాఫీలు' పొందెదరు

న్యూట్రియన్ కన్‌ఫెక్షనరీ కంపెనీ
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్,

చిత్తూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

NC-54.

రమకి గుండె ఆగినంతపని అయింది. 'ఊహుఁ వెళ్ళడు. నాతో చెప్పకుండా వెళ్ళడు' అని ఉద్రేకంతో అంది. ముసలిది మాట్లాడలేదు.

'ఎక్కడికి వెళ్ళాడు?' అంది రమ.

'ఏమో నాకేం తెలుసు. పెట్టె పట్టుకుపోయాడు.' అంది ముసలిది.

'ఎందుకు వెళ్ళనిచ్చావ్ అవ్వా? నేను లేచేవరకైనా ఉంచలేకపోయావా?' అంది ఏడుపు నాపుకుంటూ రమ.

'ఏదిలే ఆ బంగారు పిల్లా నేనెంత తెలివితక్కువదాన్ననుకున్నావా? అదిగో చూసుకో నీ మంచంమీద పర్సు వదిలేసి మరీ వెళ్ళాడు'

'డబ్బా!'

'అవును.'

రమకి అనుమానం కలిగింది తీవ్రంగా 'మ ద్యమ్మని చెప్పావా?' అంది

'ఢంకా బజాయించి చెప్పాను. నాకేం భయమా సిగ్గా. నాలుగు గాళ్ళు రాలేచోట నోరుమూసుకుండడం నా చేతకాదుపిల్లా.' అంది గర్వంగా ముసలిది.

పెదవులునొక్కిపట్టి 'ఏం చెప్పావు అయనతో?' అంది రమ.

'వెర్రిబాగులవాడు. నువ్వు ప్రేమించావనీ నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటావనీ అన్నాడు. మా నాగతేంకాను పిల్లా. నాకమాత్రం ఎవరున్నారు పిల్లా నువ్వుతప్ప వాణ్ణి తగులుకుని దల్లగా పోదామని చూస్తున్నావా? నీ ఆటలు నేను సాగనిస్తానులే పిల్లా. ముసలిదాన్ని దిక్కులేక దసే నీకింకెవన్నాళ్ళు చేసిందీ మరచిపోయి మాయ చేస్తావా?' అంది ముసల్ది చేతులు వూపుతూ.

'ఏం చెప్పావ్?' అంది రమ.

'నీదంతా నటన అని చెప్పాను. వచ్చిన ప్రతీవాడిదగ్గరా యిలాగే వేషం వేస్తుందన్నాను. ఆఁవదం తాగినట్టయింది అబ్బాయి మొహం.' అంది ముసలిది కళుకిలిగా నవ్వుతూ.

రమకి కాళ్ళకింద భూమి బద్దలయిపోతూన్నట్టు అనిపించింది. ఆమెకి దేవుడిమీదా మనిషిమీదా విశ్వాసం ఒక్కపెట్టున తుడిచిపెట్టుకుపోయినట్లయింది. కళ్ళు తిరిగి పడిపోతూన్న ఆమె గోడనానుకుని నిలబడింది.

ముసలిది అనునయంగా, 'మగవాళ్ళమాటలు నమ్మి చెడిపోకు పిల్లా. అప్పుడు నేను నిన్నాగకపోతే నీగతి కుక్కలకి, నక్కలకి కూడా పట్టేది కాదు. ఈ వయస్సులో నాలుగురాళ్ళు కూడబెట్టకపోతే యింకెప్పుడే పిల్లా. పోయిమాసుకో నీ మంచంమీదకి పర్సు గిరవేసిపోయాడు. ఎంత సొమ్ముందో చూడు.' అంది.

'ముసలిపీనుగా. దొంగముండా. పిశాచంముండా.' అంటూ రమ వెర్రికోపంతో ముసలిదానిమీద పడి దబాదబా తలమీదా వొంటిమీదా మొత్తేసింది. ముసలిది తప్పించుకుని పారిపోబోయింది. 'నా కొడుకుని నువ్వే చంపావ్. నా బతుకుని నాశనం చేశావ్.' అని వెర్రిగా అరుస్తూ అక్కడున్న ముక్కాలిపీటని ముసలిదానిమీదకి విసిరింది 'అబ్బా' అని ముసలిది నిలువునా అక్కడే కూలబడిపోయింది. ఆమె తలమీదనుండి నెత్తురు ప్రవాహంలా కారుతోంది. బలమైన దెబ్బతో ముసలిది స్పృహతప్పిపడిపోయింది. రమ తిన్నగా గదిలోకి వెళ్ళింది. మంచంమీద పర్సుని తీసి చూసింది. ఒక అరనిండా నోట్లు కుక్కివున్నాయి. ఒక అరలో జగన్నాథం ఫోటోవుంది. ఆ పర్సు పట్టుకుని వెర్రిదానిలాగ అలాగే నిల్చునిపోయింది ఆమె చేతులు వణుకుతున్నాయి. కనులమ్మట అశ్రువులు ఏకధారగా ప్రవహిస్తున్నాయి. మూర్తీభవించిన దైన్యంలాగ నిలబడిన ఆమెకు పరిసరజ్ఞానం నశించింది. ఒక్కసారిగా పరుగెత్తుకుని వీధిలోకి వచ్చింది. చేత్తో పర్సుని గట్టిగా పట్టుకుంది. మెట్లుదిగి వేగంగా నడిచి రోడ్డుమీదకి వచ్చింది. వర్షం సన్నగా పడుతోంది. ఆమె పరుగు సాగించింది. బురదనీళ్ళు వొళ్ళంతా చిందుతున్నాయి. ఆమె గోతుల్ని గతుకుల్ని చూడలేదు. గోతులలో కాలుపడి కింద పడుతోంది మళ్ళీ లేచి, పరుగెత్తుతోంది బట్టలన్నీ బురదతో దట్టంగా అసహ్యంగా తయారయాయి. ఆమెముఖాన కూడా బురద చిమ్మింది. జుట్టు ముడివీడిపోయింది వానకి వొళ్ళంతా తడిసిపోయింది. బట్టలకొసలనుంచి నీళ్ళు కారుతున్నాయి

తూర్పున వెలుతురు వచ్చేస్తోంది. తూర్పున మబ్బులు కొంచెం కొంచెం తెల్లబడుతున్నాయి. ఆమె పరుగువేగం హెచ్చించింది. ఆమె రొప్పుతోంది. ఆయాసపడుతోంది. కనుచూపు మేరలో స్టేషన్ కనపడుతోంది. స్టేషన్‌కి రైలు వచ్చేసింది. పళ్ళబిగబట్టి శక్తినంతా ఉపయోగించి ఒక్కపరుగులో స్టేషన్ చేరింది. జనం గుంపులు గుంపులుగా దిగుతున్నారు. గేటుదగ్గర జనం క్రిక్కిరిసి ఉన్నారు. వాళ్ళని తోసుకుని లోపలికిపోయింది. చెయ్యి అడ్డంగా 'టికెట్' అంటూన్న టికెట్ కలెక్టర్ని కూడా బురదచేతులతో తోసివేసింది. ప్లాట్‌ఫారంమీదకు వచ్చింది. విడిపోయిన జుట్టుతో వొళ్ళంతా మొహమంతా బురదతో గుర్భాగంగా. వింతగా చూస్తున్నారు జనం. ఆమె ఒక్కొక్క రైలుపెట్టె ఆత్రంగా వెతుకుతోంది. 'బాబుగారూ' అని అరుస్తోంది. పెట్టెలలోని ప్రయాణీకులు అర్థంకాక 'ఏంటిది ఏంటిది' అంటున్నారు. ఆఖరుపెట్టెలో కిటికీకి కొంచెం దూరంలో ఉన్న జగన్నాథన్ని చూసింది రమ. రైలు కూత వేసింది. గార్డు విజిలు వేశాడు.

'బాబుగారూ యిదిగో మీ పర్సు' అంటూ పెట్టెలోకి పర్సుని విసిరింది రమ జగన్నాథం రమని పోల్చుకోలేక పోయాడు మొదట. ఇంతలో రైలు కదిలింది. రైలుతోపాటు ఆమెకూడా పరుగెత్తుతూ 'నేను రమని నేను రమని.. మళ్ళీమీరు.. మీరు...' ఆయాసంతో యింక మాట్లాడలేక పోయింది రమ. చిరుమడతలో కాలు చిక్కుకుంది. ఒక్కసారిగా ముందుకు బోర్లాపడింది. జగన్నాథం తొందరగా వెళ్ళిపోయే రైలుకిటికీలోంచి ప్లాటుఫారంమీదకి చూశాడు. నేలను కరచుకుని, బురదతోనిండిన బట్టలతో విడిపోయిన శిరోజాలతో బోర్లపడివున్న దీనమైన స్త్రీ మూర్తివైపు ప్లాటుఫారం మీద మిగిలినజనం కంగారుగా రావడం గమనించాడు. అతని మొహం బాధతో నల్లబడింది రైలు అప్పుడే చాలాదూరం వెళ్ళిపోయింది. జగన్నాథం కిందకివంగి పర్సుని పైకితీసి చూశాడు. పర్సులో డబ్బంతా ఎలా పెట్టినది అలాగేవుంది. కాని ఫోటోమాత్రం లేదు.